

900 meter
før mål slog
Vingegaard til
Sport side 11

Præsidenternes
rejse –
En ny type
ekstremister
er kommet til
Kultur forsiden

Gak og løjer
og en ærefuld
syvendeplads
Kultur side 4

Foto: Luca Bettini/Ritzau Scanpix, Jessica Gow/Ritzau Scanpix, Illustration: Caroline Niegard

POLITIKEN

Mandag

18. maj 2026
Årgang 142, Nr. 230
Pris 49,00
Kundecenter
Politiken 70 15 01 01
1. udgave
www.politiken.dk

Patienter får svar om
alvorlig sygdom før lægen
– og står alene med frygten
1. sektion side 6

■ Som var det en besked fra pakkeshoppen klikkede Tine Jasper på notifikationen på sin sundhedsapp og fik at vide, at hun havde kræft. »Jeg følte mig sårbar, bange og alene«. Foto: Martin Lehmann

POLITIKEN MENER

Debat klædt af

Vi mangler ikke blå
digtere, men dannelse.

Et godt digt kan indkapsle en stor sandhed, selv om det er kort. Det sker, når forfatteren arbejder og fortæller mere end ordene.

»Snart maser nattens gletcher / parkerne tomme«, skriver Søren Ulrik Thomsen, og novemberens kuldslåthed isner i nakken på læseren, selv om det er midt i maj uden for vinduet. På samme måde kan et godt tv-øjeblik fortælle noget mere sandt end det, deltagerne siger. Som i Deadline onsdag, hvor redaktionen havde inviteret en såkaldt højreorienteret ung digter i studiet for at afprøve en påstand om, at der mangler god højreorienteret litteratur. Påstanden er forvrøvet, fordi god litteratur netop sprænger kedsommelige politiske mærkater i luften, og derfor er debatten om den også forvrøvet.

MEN PÅ DIGTERENS OVERKROP sad det, der gjorde tv-øjeblikket større end den lidt besynderlige debat i studiet. Han havde til sin oplæsning af et digt om blod, etniske enklaver og »vitale retningsangivelser« iført sig noget, han efterfølgende forklarede at have indkøbt i en turistbutik på Beograds gågade, nemlig en t-shirt med lige det edgy, militante look, der gør sig godt i de hipster-højre nationale fora på internettet.

De kyrilliske bogstaver og den hvide, dobbelthovede ørn på digterens t-shirt var nemlig emblemet for de serbiske paramilitære tjetnikker, bærere af den ultranationalistiske ideologi bag folkekrædet og det fortsatte etniske, morderiske had på Balkan. Det havde han ikke opdaget, forklarede digteren. Det havde redaktionen heller ikke, forklarede de. Heller ikke de andre intellektuelle i programmet. Ingen spurgte: »Hvorfor har du et folkekræd på t-shirten?«

Op på den måde afslørede programmets form, lidt som et godt digt, en større sandhed end sit indhold alene: Den almene dannelse er truet, måske uddøende. Ingen opdager det, der svarer til et hagekors fra et folkekræd i vores baghave for få årtier siden.

TRUSLEN ER IKKE et hipt højre- embleme, en ung digter har set på nettet. Den er en historisk, sproglig og kulturel bevidsthed, der er så svag, at ingen opdager, hvad det betyder. Den er en svækkelse af almindeligheden, som oven i købet i de her år accelereres med åbne øjne med nedslagtningen af de almindelige og humanistiske fag i hele vores uddannelsessystem. Se dét er en debat, nogle borgerlige klummeskrivere burde gå op i. Vi skal have åndelig oprustning, siger politikerne for tiden. Men det er efterhånden ikke oprustning, vi mangler. Det er ånd. *folke*

Frustrede naboer på Langeland: »Ingen vil jo bo ved siden af en kæmpe svineindustri«

På Langeland er flere naboer oprevet over det, de kalder »landbrugsmafiaen« eller »svinebanden«. Mens svinebønderne udvider, taber øens huse og natur værdi, og de lokale står magtesløse tilbage.

SVINEPRODUKTION

SARA WILKINS

Poul Jensen havde været nogle dage i sommerhus ved Vesterhavet med sin kone, da et ubehageligt syn mødte dem ved hjemkomsten ude foran deres landejendom på Langeland.

»Der lå simpelthen et læs mødding i vores indkørsel, altså sådan noget ik-

ke-omsat halm med svinelort«, husker Poul Jensen, der er pensionist og bor i nærheden af en svinefarm.

Han har ingen beviser for det, han kalder en slags »hævning« fra nogen på øen, men han mener, at timingen langt fra var tilfældig. Ugen forinden, 23. august 2023, havde han nemlig skrevet et læserbrev til den lokale avis, hvor han kritiserede svinebøndernes udvidelser på øen og de gener, naboerne oplevede, at det medførte.

»Så det var simpelt hen landbrugsmafiaen, der var gået i krig. Bare på grund af et læserbrev«, er Poul Jensen overbevist om.

»Det er jo fuldstændig barnligt og latterligt, at man finder på sådan noget.«

Langeland eller gylleland?

I sit læserbrev udtrykte Poul Jensen bekymring for svinefabrikkernes belastning af miljøet og den tiltagende dårlige lugt, der i hans optik forhindrer Langeland i at opnå et af sine vigtigste mål: at tiltrække nye beboere.

»Vi vil gerne have tilflyttere til denne dejlige ø. Børnefamilier og borgere, der stadig er på arbejdsmarkedet og kan være med til at sikre Langelands

Vi flyttede på landet i 1992, længe før de her svinefabrikker fandtes Poul Jensen, nabo til svinefarm

fremtid«, skrev han dengang og fortsatte:

»Men hvordan harmonerer det med en stadig udvidelse af svineproduktionen på Langeland – eller gylleland, som flere af mine jyske venner siger.«

Poul Jensen og hans kone protesterede over den nærliggende svinefarmers planer om at ændre driften på en måde, der ville tillade flere svin i produktionen, og sendte også et høringsvar til kommunen.

Parret var – ligesom flere naboer – bekymrede for lugt, trafik, miljø og områdets biodiversitet. Men Svendborg Kommune, der varetager ansøgningerne om udvidelser på Langeland, godkendte planen i september 2023.

»Kommunen mente ikke, at der var

overtrådt nogen regler, så der var ikke noget at gøre.«

De seneste årtier er koncentrationen af svin blevet markant større i Danmark. Mens svineproduktionen har været stort set den samme de sidste 10 år, er det nemlig færre og færre landmænd på større og større bedrifter, der sidder på produktionen. Det får konsekvenser for naboerne omkring de voksende svinefarme.

»Vi flyttede på landet i 1992, længe før de her svinefabrikker fandtes«, forklarer Poul Jensen, der modvilligt lever med lugten af gylle, som ofte lægger sig som en dyne omkring dem, især når vinden kommer fra øst.

»Det stinker jo af dårlig lugt, og ens tøj lugter også«, siger pensionisten og peger rundt i haven fra sin terrasse, hvor en svagt sødlig, jordslået lugt hænger i næsen. Genererne er i det hele taget blevet markant værre efter ændringerne i 2023, oplever han.

»Der kører for eksempel gylletransporter i perioder fra tidlig morgen til sen aften, og det kan de små veje og nogle af husene altså ikke tåle, fordi det skaber så mange rystelser.«

I det hele taget er Poul Jensen frustreret over, at et par storbønder på

øen ifølge ham skummer fløden på bekostning af de andre lokale, hvis huse og natur mister værdi.

»Man bliver jo mere eller mindre modløs. Politikerne har ikke sat foden ned over for de her landmænd, der bare vil have flere og flere dyr. Det er skruet uden ende.«

»Har været sindssygt presset«

Sabine Høgh er en af de tilflyttere, Poul Jensen mener, at »landbrugsmafiaen« er med til at skræmme væk.

Hun kunne ellers se det hele for sig. Det solskinsgule hus på Langeland var lige det, hun og datteren manglede efter nogle hårde år i København. Siden datteren var ni år gammel, har hun kæmpet med senfølgerne af alvorlig sygdom, der krævede løbende behandling på Rigshospitalet i hovedstaden. Men efter syv år var hun i 2024 stabil nok til, at de kunne skabe et nyt liv, tæt på naturen, heste, venner og familie.

»Jeg forelskede mig fuldstændig i det hus på Langeland. Det lå tæt på skov og strand, og jeg tænkte bare: Det bliver vi nødt til at købe.«

Fortsættes side 4

Grønland | Hvad byder man en uvelkommen gæst? Jeff Landry er landet i Nuuk 1. sektion side 5